

Referat

Møte i referansegruppa – 20.11.2018

Tilstede: Emily Halvorsen (Forum for natur og friluftsliv (FNF) Rogaland), Geir Tore Aamdal (Miljørettet helsevern, Rogaland brann og redning IKS), Alexander Rügert-Raustein (leiar MDG Rogaland), Tomas Persson (NIBIO, Særheim), Maryon Paulsen Strugstad (Rogaland fylkeskommune), Elin Valand (Rogaland fylkeskommune).

Generell tilbakemelding på dokumentet:

Dokumentet er godt strukturert og lettlest. Bra med symbolbruk. Betydelig forbedret siden sist utkast.

Innspill på mangler:

- Savner et større fokus på verdien av natur og biologisk mangfold i seg selv, ikke bare som verdi pga nytten vi mennesker har av naturen som økosystemtjeneste. Trusselen som klimaendringer utgjør for natur, dyreliv og planteliv bør få større fokus, særlig for sårbare arter. Det oppfattes ikke at dette er ivaretatt gjennom fokusområdene i kap 3.
- Matsikkerhet nevnes kun 1 gang i dokumentet. Dette er veldig viktig for fremtiden, og bør få mer plass i dokumentet.
- Det er ønskelig at det nevnes et sted i dokumentet, hvilke tema som ikke er med, dvs. som ikke er prioritert med som hovedtema/ fokusområder. F.eks en kortfattet opplisting (som ikke nødvendigvis trenger å være utfyllende). Eksempler som kom opp i diskusjonen; endring av smittebærere og sykdommer, fukt og råte, skogbrann. Dette kan være tema som kanskje er mer aktuelle i andre prosesser/planer. Eller kanskje disse kan bli vurdert inn seinere, ved en revidering av planen. Referansegruppa var forøvrig enig at det er nødt å gjøres en prioritering, og at ikke alle tema kan være med.

Konkrete tilbakemeldinger på tekst

Kapittel 1

- Side 4: Grønn boks: vi tilpasser ikke naturen. Tilpasser samfunn og infrastruktur.
- Side 6, rett før boksen. 2050 er mellomsikt – få med dette også. Ikke bare kort eller lang sikt.

Kapittel 3

- Side 13, havnivåstigning og stormflo: foreslår i setning nr. 2, legge til «skader på bebyggelse, **natur** og infrastruktur»
- Side 14, vekstsesong og vegetasjonsendringer:
 - o Dette oppfattes hovedsakelig som at det har med landbruk og skogbruk å gjøre, og er mindre knyttet til naturlandskapet og biologisk mangfold. Både dyreliv og planteliv bør nevnes konkret. Burde temaet vært delt i to?

Regionalplan for klimatilpasning i Rogaland

- I teksten mangler det tydelig kobling mellom vekstsesong, vegetasjonsendringer og vannmiljø. F.eks vil økt nedbør kunne bidra til økt avrenning av næringsstoffer og eutrofiering av vannet, men også dårligere kvalitet på jordsmonnet. Påvirkning på nærings sirkulasjon bør inkluderes.
- Side 15, Tørke: Spørsmål om hvorfor kun fisk var beskrevet under aktuelle tema, og ikke resten av økosystemet. Det ble en diskusjon om avgrensninger og prioriteringer, men også behovet for å få frem at fisk oftest er en indikatorart for vassdraget. Når fisken beskyttes, vil også resten av økosystemet nyte godt av det.
- Side 18, Naturen som løsning: Savner kartlegging av «hva som er igjen» av naturlige arealer. Det er behov for en oppdatert kartlegging. Det bør settes fokus på verdien av disse arealene, og hvordan kommunene planlegger for disse arealene videre.

Generelle kommentarer:

Suksesskriterier - forankring. Planen MÅ forankres i kommunene. Dette er viktig å følge opp i planprosessen og i etterkant.

Kompetansekartlegging: Må sikre at det er kompetanse i kommunene til å håndtere klimatilpasning.

Viktig med kommunikasjon ut til innbyggerne om hvorfor kommunene planlegger slik de gjør, f.eks hvis det gis restriksjoner på hvor det kan bygges ut, så må årsaken formidles klart og tydelig.

Klimatilpasning kan bli oppfattet som en innskrenking av muligheter. Må jobbe proaktivt for å få aksept hos befolkningen.

Det er mange indirekte konsekvenser av klimautfordringene, og kombinasjonseffekter av ulike tema. Alle indirekte konsekvenser trenger ikke nødvendigvis være omtalt i planprogrammet, men bør vurderes inn i utredningene. F.eks effekt av tørke og vind kan bidra til farlige skogbranner og kombinasjon av nedbør, raskt temperaturfall og vind kan knekke kraftledninger (nedising). Det ble også nevnt at en positiv side ved økt nedbør er bedre luftkvalitet.

Innspill til studietur:

- Viktig å ha fokus på Rogaland og utfordringer her, for best mulig forankring.
- Referansegruppa er positive til å delta.
- Fnf: Hvis det er aktuelt å dra til vassdrag, naturtyper, områder for sårbare arter - som er truet av tørke / flom – kan de kanskje få med ressurspersoner fra deres medlemsorganisasjoner.

Referenter: Maryon Paulsen Strugstad og Elin Valand